

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 889

פרשת וילך ו' תשרי תשע"ט - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

ח"י אדר תש"ס - ח"י אדר תשע"ח
ח"י שנים להסתלקותו של הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

מאמרותיו

"הן קרבו ימיד למות וגו'"

מובא במדרש רבה: "אמר רבי אבין: מהו 'הן'? למה הדבר דומה? למטרונה אחת שעשתה למלך 'פורפירא' (לבוש מלכות) משובח. נטלה המלך והניחה. הגיעו ימיה של המטרונה למות. אמר המלך: תיטול את הפורפירא שכיבדה אותי באמצעותו. כך אמר ה' למשה: קילסת אותי

ב'הן' וב'הן' אני גוזר עליך מיתה". המדרש הזה אומר דרשוני: וכי "זו תורה וזו שכרה"?! אפשר לתרץ זאת על פי מה דאיתא במדרש רבה: "עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" (משלי לא): מעשה ברבי אבהו שהיה מסתלק מן העולם וראה כל הטוב שמתוקן לו לעולם הבא. התחיל שמח ואמר: "כל אילין המשך בעמוד הבא

נקי הדעת שבירושלים

הוי גולה למקום תורה

אלו מתפללים רק בזמני התפילות ואילו בכל שעות היום היה עומד שומם. גלי הים הרוגעים משרים אוריה נפלאה ללימוד התורה בעיון ובעמקות.

אמנם הכיר היטב את מעלותיה המשך בעמוד אחרון

סיפור קטן על יהודי גדול

"זה היה כשלוש שנים אחר חתונתי". את המשפט הזה ואת הסיפור שבא בעקבותיו שמעתי השבוע לראשונה מידי הרה"ג רבי שאול סילם שליט"א משכונת גילה שבירושלים.

"אשתי עדיין לא נפקדה ואף עברה בעל כורחה מספר הפלות". יום אחד החלטתי, לגשת למשפיע הגה"צ רבי משה ובר בכדי לבקש את ברכתו לזרעא חייה וקיימא. כשנכנסתי לביתו, חשתי שאין ביכולתי לעצור את פרץ רגשותי. בבת אחת הדמעות ניגרו מעיני וקולי נשתנק מבכי. רבי משה לא אהב לראות יהודים בוכים. הוא מייד העניק לי חיבוק חם תוך כדי שניגב את הדמעות ששטפו את לחיי.

ואז בפנים יוקדות אש של קדושה, הרגיע אותי ואמר: "אל דאגה, יהיו לך בעזהשית" עוד הרבה ילדים". ואכן בדיוק שנה אחר כך נולד בני הראשון.

כיום יש לי ב"ה ובלי עין הרע 13 ילדים והכל בזכות המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א.

לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02-5828284 את העלון ניתן לראות בע"ה www.veber.co.il

הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל בלט בצעירותו בגאונותו העצומה ובשקידתו האגדית. גדולי ירושלים ובראשם הגר"ש סלאנט זצ"ל נתנו את עינם בו והטילו עליו תפקידים שונים הן ללמד תלמידים והן לענות בדבר השם זו הלכה, דבר שגזל רבות מזמנו. הוא הרגיש שעדיין לא הגיע לדרגה הנכונה בהתמדת התורה וללימוד בסדר שחפץ. היתה לו שאיפה ללמוד עוד ועוד, לעלות במעלות התורה ולקנות קנייניה.

יחד עם זוגתו החליט בחשאי שהוא יצא מירושלים למשך תקופה לעיר יפו הרחוקה (במושגי הימים ההם) שם יעשה את אשר חשקה נפשו - ללמוד בפרישות ובשקט.

היתה זאת פרידה לא קלה של כשנתיים ימים! רבי צבי פסח, נסע ללמוד תורה בפרישות בבית המדרש בשכונת "נוה שלום" ביפו. הוא התאכזר על בני ביתו כעורב וכבש את רחמי הטבעיים למען לימוד התורה!

איך נצנץ במוחו רעיון זה? הוא נזכר שבעת שעלה לארץ לפני כתשע שנים, ישב ולמד מספר ימים בבית הכנסת בשכונת "נוה שלום" ביפו. מקום זה משך את לבו, בשל היותו מקום בודד שהיו באים

הדלקת נרות מוצאי שבת

ירושלים: 7.22	ירושלים: 6.11
תל-אביב: 7.24	תל-אביב: 6.26
חיפה: 7.24	חיפה: 6.18
באר-שבע: 7.25	באר-שבע: 6.27
רבינו תם: 8.02	המועדים לפי שעון קיץ

כל המעוניין לקבל את העלון "שמעו ותחי נפשכם" למייל שלו יפנה לכתובת המייל: haravveber@gmail.com

מבט לאירועי השבוע

נחת רוח שלא הייתה כמותה

מספרים מעשה בשם האדמו"ר רבי אלימלך מליזנסק זיע"א: בערב יום כיפורים אחד, נכנס יהודי פשוט לבית הכנסת, פתח את ארון הקודש, הוציא מכיסו פנקס דהוי והחל לקרוא מתוכו את הדברים הבאים: "להלן החטאים שחטאתי השנה. יום אחד הפסדתי תפילה בציבור. יום אחר דברתי לשון הרע. יום נוסף נכשלתי בהסתכלות אסורה וכו' וכו'. ואז לאחר שסיים להקריא את רשימת חטאיו, פתח את הפנקס במקום אחר וכך החל לקרוא מתוכו: להלן הנזקים שאתה ה' ית' הבאת עלי השנה. ביום פלוני נכנסו עכברים לשדה שלי וכילו את תבואתי. ביום אחר ליסטים גנבו את תכולת ביתי. וביום נוסף פרצה שריפה וכלתה כמעט כל רכושי. בתום הקראת רשימה זו, סגר היהודי הפשוט את פנקסו וכך החל לומר לה' יתברך: רבונו של עולם, אתה רואה שאני אומנם עשיתי עבירות השנה ואולם אתה כנגד זה הנחתת עלי השנה מכות שונות ומשונות. בואו איפוא נסלח בערב יום כיפורים הזה, זה לזה ונתחיל שנה חדשה ברגל ימין".

כשסיים האדמו"ר רבי אלימלך לספר סיפור זה, הוא הפטיר ואמר: מאז עקידת יצחק לא היתה ל-ה' נחת רוח כה גדולה המשך בעמוד אחרון

בשורה טובה

בסייעתא דשמיא

ניתן להאזין לשיעור בדף היומי ובפרשת השבוע מפי עורך העלון הרב עידו ובר שליט"א במערכת "קול הדף": 02-6400000

שאלות קצרות ותשובות ביצדן על הפרשה:

1. שאלה: מה הקשר בין תחילת הפרשה לסופה?

תשובה: הפסוק שפותח את הפרשה והפסוק שחותם אותה, אומרים בעצם את אותו הדבר.

בתחילת הפרשה נאמר: "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל". ובסוף הפרשה נאמר: "וידבר משה באוזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תומם". זאת אומרת שבשני הפסוקים נאמר שמשה דיבר עם בני ישראל והעביר להם את דבר ה'.

תשובה נוספת: בעל הטורים כותב על הפסוק הראשון את הדברים הבאים: "לעיל מינה (בסוף פרשת 'נצבים') כתוב: 'לאברהם ליצחק וליעקב' וסמוך ליה (בפרשתנו) כתוב: 'וילך משה', היינו שהלך אליהם להגיד להם כי קיים ה' שבועתו והכניס ישראל לארץ. ואיתא במדרש: מכאן שהמתים מספרים זה עם זה".

ומכאן מובן כיצד זה שכתוב בסוף הפרשה שדיבר משה באוזני כל קהל ישראל, כולל אלה שנפטרו מהעולם, כי "המתים מספרים זה עם זה" כלשון בעל הטורים בתחילתה פרשה.

2. שאלה: מדוע המילה "וילך" מוזכרת בפסוק הזה? הרי במקומות רבים בתורה נאמר שמשה דיבר עם ישראל מבלי שהמילה "וילך" תופיע בתור הקדמה לדיבורו של משה?

תשובה: הלשון "וילך" מבטאת התנהלות מתונה ושלווה, בדיוק כפי שהליכה בניגוד לריצה נעשית בנחת ובמתיונות. ומכאן שלקראת סוף ימיו מעביר משה רבנו את המסר הבא לעם ישראל: דברו בנחת ובשלווה זה אל זה וכך דבריכם יתקבלו אחד על השני והשלום ישכון בעזהש"ת בתוכם.

מאמרותיו המשך מעמוד קודם

דרכי אבהו (כל השכר הזה מגיע אלי) ואני אמרתי – לריק יגעתי, לתוהו והבל כוחי כיליתי. אכן "משפטי את ה' ופעולתי את אלוקי" (ישעיה מט). וזהו שכתוב: "ותשחק ליום אחרון". ומכאן שבשעת סילוקן של צדיקים, ה' מראה להם מתן שכרן ומשמחן".

על פי דברי מדרש רבה אלה יובן כעת המדרש הראשון אודות המטרונה: היה קשה למדרש מדוע המילה "הן" מופיעה בפסוק הנ"ל, כי לכאורה היא מיותרת. ועל זה מתרץ המדרש ש-ה' רמז למשה באמצעות מילה זו מתן שכרו כדי לשמחו, כמשל המטרונה שבשעה שהגיעו ימיה למות, אמר המלך: תיטול אותה פורפירא. וזה משל על משה רבנו ע"ה שהיה עניו מכל האדם והיה בתכלית השיפלות כמו שאמר: "ונחננו מה", ובזה עשה למלך מלכי המלכים ה' ית' לבוש מלכות, שהרי מי שיש לו הרגשה של ישות הוא כאילו "מורד במלכות שמים, שנאמר: ה' מלך גאות לבש" (לשון

בענייני תשובה

בתפילת יום הכיפורים נאמר: "יום שימת אהבה ורעות יום עזיבת קנאה ותחרות"

אפשר לפרש על פי מה שכתב בספר התניא פרק ל"ב "על ידי קיום הדברים הנ"ל להיות גופו נבזה ונמאס בעינו... שמחתו תהיה שמחת הנפש לבדה הרי זה דרך ישרה וקלה לבוא לידי קיום מצות ואהבת לרעה כמורך לכל נפש מישראל למגדול ועד קטן כי מאחר שגופו נמאס ומתועב אצלו והנפש והרוח מי יודע גדולתן ומעלתן בשרשן ומקורן באלקי חיים בשגם שכולם מתאימות ואב אחד לכולנה ולכן נקראין כל ישראל אחים ממש מצד שרש נפשם בה' אחד רק שבגופים מחולקים ולכן העושים גופם עיקר ונפשם שפלה אי אפשר להיות אהבה ואחוה אמיתית ביניהם אלא התלויה בדבר לבדה" ולפי זה יובן שביום הכיפורים שאנו משפילים ומבזים את עצמנו אשמנו בגדנו וכך כל מה שהפה יכול לדבר שהגוף נעשה נמוס ומתועב אז אין שייך קנאה ותחרות רק שימחת אהבה ורעות וכנ"ל שכיון שהעיקר הוא הנפש וכולן מתאימות ואב א' לכולנו.

אגרת התשובה פרק א'

והנה מצות התשובה מן התורה הוא עזיבת החטא בלבד דהיינו שיגמור בלבד בלב שלם

איגרת הרמב"ן). ואולם "משה רבנו עליו השלום שהיתה בו מידת ענוה גדולה מאד, שהיה מצמצם עצמו בבושה והכנעה גדולה מאד לפני הבורא יתברך עד שלא ידע אם הוא ישנו בעולם או לא זאת מגודל ענוותנותו ומכוח המידה הזאת היה יכול לקבל הבהירות של השם "יקוק" בעצם האספקלריא המאירה" (לשון "אור תורה" מהרב המגיד ממעזריטש זיע"א) וכמבואר בספר ה"תניא" (הקדמת חלק ב): "שבפסוק 'הן ל-ה' אלוקיך השמים" רצה משה רבנו ע"ה ליטע בלב כל ישראל אהבת ה'", עיין שם.

על כן איפוא, כמו במשל של המטרונה – כשהגיעו ימיה למות, אמר לה המלך שתיטול את הבגד שבו היא כיבדה אותו, כמו כן אצל משה רבנו עליו השלום כשהגיע הזמן של גזר דינו, אמר לו ה' את זה, כדי שיקויים בו הפסוק "ותשחק ליום אחרון". מתוך הספר "ירים משה להגה"צ המשפיע הרב משה וובר זיע"א)

שלא ישוב לכסלה עוד למרוד במלכותו ית' ולא יעבור עוד מצות המלך הן במצות עשה הן במצות לא תעשה. כ"ק אדמו"ר זיע"א מדייק מכאן שמצות התשובה היא לא רק על העבירה הפרטית שיגמור בלבד שלא יעשה עוד זה החטא (כמשמעות לשון הרמב"ם לכאורה) אלא שיגמור בלבד שלא יעבור עוד על מצות המלך בכלל שבזה שעבר על איזה מצוה פרק מעליו עול מלכות שמים בשביל זה צריך לקבל עליו עול מלכות שמים על כל המצוה. אומר על זה כ"ק אדמו"ר זיע"א שצריך עיון היכן המקור על זה בפוסקים? אפשר לומר שזה מקרא מפורש (דברים ל"א י"ז) "ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלו-ה בקרבי מצאוני הרעות האלה". וזה לשון הרמב"ן: איננו וידוי גמור כענין והתודו את עונם אבל הוא הרהור וחרטה על מעלם ויכירו כי אשמים הם והחרטה מרומז במה שאמר כי אין אלוקי בקרבי שלא היה לו פחד אלקים מזה מצאוני הרעות ברוחניות ובגשמיות כמו שכתב בתהלים "אין פחד אלקים לנגד עיניו" והתשובה היא לקבל עול מלכות שמים ופחד אלקים בכל דרכיך דעהו ואז יהיה טוב ברוחניות ובגשמיות (עיין בשע"ת שר"י שער ב' פ' א').

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין ז"ל – נפטרה ב' ניסן תשע"ג

ההצלה בזכות ספר כל נדרי

בעירכם! קם מר ולנסי על רגליו וקרא: "רבי שאלוה – הכרתיו היטב, זוכרני, שהיה מורנו רבי ישועה בסיס זצ"ל מכבדו ומוקירו עד למאוד! יהא לבך סמוך ובטוח כי כעת מחר אשיג בעבורו אזרחות צרפתית, ויחוג את חג הסוכות בשמחה!"

בכה רבי מנחם, והיו דמעותיו דמעות שמחה. כשעה לאחר מכן עלה בנו של מר ולנסי אל אביו לנשק ידיו ולהתברך מפיו ולשמוע כיצד עבר הצום וכיצד מרגיש הוא לאחר הארוחה לשאחריו.

שמט מר ולנסי את ידו, ולא ענהו דבר. "מה ארע, אבא", שאל הבן, מבוהל. "בשורה רעה הגיעתני, בני", ענה האב, "דידי, רבי דוד הכהן, נכדו של הגאון רבי שאול, שהיה לי כאב, נתון בבית הסוהר ועומד לעונש מלקות על לא עול בכפרי."

"ה' ישמרו ויצילו", אמר הבן, "ומה בידך לעשות?" "אני? אני איני יכול לעזור, אבל אתה יכול!" ענה האב. "הכיצד", שאל הבן, אף שניחש את התשובה. "תוכל לאשר לו נתינות צרפתית", השיב האב.

"הכיצד", שאל הבן, "הן לא ביקש, ולא דנו בבקשה. יש תהליך ובירורים והתייעצות ודרך החלטה!" הכל דיבורים, אמר האב, "עד למחר בצהריים תמציא לי את התעודה". "איני יכול להבטיח, אבא", השיב הבן, "אשתדל בדבר".

העניק לו האב את ברכתו והזמין את רבי מנחם לשעת הצהריים לביתו. צומו ותפילותיו ועתירותיו של רבי דוד סייעו ביד הבן, ובצהריים הגיע, והתעודות בידו. הודה להם רבי מנחם נרגשות, ויצא מיד לשלוח את התעודה לתעודתה. מצא יהודי שנסע לספאקס, והלה איתר ספינה שהפליגה לג'רבא. רב החובל קיבל את שכרו, שימציא את התעודות לידי רבי אברהם כהן, והוא עלה מיד לבית מיופה הכוח של השגריר הצרפתי בג'רבא. היה זה ביום שבו נאסר רבי דוד והושלך לבית הכלא כדי לקבל למחרת עונש מאה מלקות.

עלה מיופה הכוח לבית המושל ואמר: "הוצא נא אלי את רבי דוד, נתין צרפתי הוא!" התעגלו עיני המושל ושאל: "הכיצד?!". הראהו את תעודת הנתינות, והצורך נאלץ לשחרר את טרפו ולהוציא לחפשי! אכן, היה חג הסוכות לרבי דוד "זמן שמחתנו". לא ארכו הימים וגם רבי מנחם שב לג'רבא וחקר אחר מעשי המושל, התאונן על רשעו ועל נכליו בפני חצר המלך בתוניס והביא להעמדתו לדין.

רבי דוד לא האריך ימים לאחר אותו מעשה, ונפטר בשנת תרל"א. אחינו, רבי יעקב הכהן זצ"ל, הלך יום אחד בתוניס הבירה בלויית אחד ממכריו, וראו קבצן עיוור המתחנן לפרוטתו. שאל האיש את רבי יעקב: "התכירו?" תמה רבי יעקב: "כלום מכיר אני את כל קבצני תוניס?" אמר לו: "זהו המושל הרשע שציער את דודך!" (קדושת משה, פרק ח')

מה יעשה", השיב האיש, "ישוב הוא בתענית ואומר תהילים!"

אם המושל מתאנה לו, אין לו עצה. שאם יוכיח שלא טעה, ימצא המושל תואנה חדשה

נרעש רבי מנחם ופנה לעורכי דין וליועצים, לשאול מה ניתן לעשות. נענו כולם ואמרו: "אם המושל מתאנה לו, אין לו עצה. שאם יוכיח שלא טעה, ימצא המושל תואנה חדשה. יש עצה אחת בלבד, אך גם היא אינה מעשית". "ומה העצה?" שאל רבי מנחם. "העצה היא להשיג בעבורו אזרחות צרפתית", ענו. "ומדוע אינה מעשית?" שאל.

"משום שהוא חייב לחתום על הבקשה", אמרו, "ועד שישעו להחתימו וישוּבו, יעבור הזמן הקצוב!"

חקר רבי מנחם ודרש, האם אפשר להשיג נתינות צרפתית בלי לחתום אישית על הבקשה. אמרו לו: "רק הקונסול הצרפתי יכול לאשר זאת – או עוזרו האישי, בנו של מר דוד ולנסי", מראשי הקהילה בתוניס, המשיך רבי מנחם וחקר, ונודע לו, שמר דוד ולנסי מתפלל בבית הכנסת הגדול, ורגיל לקנות בכל שנה את כיבוד "כל נדרי".

הכין רבי מנחם עצמו ליום הקדוש ובא לבית הכנסת הגדול, כשהגיעו למכירת המצוות, הציע מר דוד מחיר לספר "כל נדרי". קם רבי מנחם והוסיף עליו. רחש לחש עבר בקהל. היתה זו חזקה רבת שנים, שאיש לא ערער עליה. בניד ראש הוסיף מר ולנסי על המחיר. קם רבי מנחם והוסיף עוד יותר. הוסיף מר ולנסי, והוסיף רבי מנחם.

שאל מר ולנסי: "מי זה המתחרה בי?" אמרו: "אורח מהאי ג'רבא". אמר מר ולנסי: "אולי נדר נדר לזכות בספר", ופסק להוסיף על המקח. זכה בו רבי מנחם. קם המכריז לברכו בברכת "מי שברך", כנהוג, והגיע לשמו: "הוא יברך וישמור וינטור ויעזור את השם הטוב כה"ר –" ופנה לשאול לשמו. אמר: "תברכו את מר ולנסי!"

מחה מר ולנסי ואמר: "אבל המצוה היא לזכותך, אתה זכית בה!" "אכן, כן", ענה רבי מנחם, "ואני מכבד בה את כבודו!" השתאו הכל, ומר ולנסי הבין כי דברים בגו. לא אמר דבר כל היום הקדוש, אבל במוציא הצום שלח שליח מיוחד לבקש מרבי מנחם שיאות לסעוד עמו. בסעודה שאל את אורחו: "בנוהג שבעולם שבים בני אדם לבתיהם ליום הקדוש בימות השנה. מה ראה כבודו לעזוב את עירו ולשהות כאן?"

לא יכול היה רבי מנחם להתאפק ופרץ בבכיה. סיפר לו על צרתו של הדיין רבי דוד, שהמושל מתנכל לו בעלילות שוא, ואין עצה אלא להשיג בעבורו אזרחות צרפתית.

שאל מר ולנסי: "מי הוא רבי דוד?" אמר: "נכד של הגאון רבי שאול הכהן זצ"ל, שהיה מוכר כאן

הגאון רבי משה כלפון זצ"ל סיפר מעשה ישועה שנפעל בקניית ספר "כל נדרי". בימים עברו, כשהיו הדרכים משובשות בליסטים, והיתה סכנה בהעברת כספים, השתמשו האנשים בהמחאות, כך נהג סוחר עשיר ונדיב בג'רבא ושמר רבי מנחם חורי (נכד הגאון רבי רחמים חורי זצ"ל), שהיה לו שותף עשיר בעיר תוניס, והיו מכבדים איש את המחאות רעהו. באותה עת היה בג'רבא דיין, הגאון רבי דוד הכהן זצ"ל, בעל "משגב לדך" ו"מקום דוד", שהיה מנהל חשבונותיו של המושל בן עייאד. כשהיה המושל צריך להעביר כספים לעיר הבירה, עשה זאת רבי דוד באמצעות הנגיד רבי מנחם ושותפו שבתוניס.

המושל החדש היה צורר יהודים ורע מעללים, ורבי דוד נהר עד מאוד שלא לתת לו כל תואנה להתאנות לו

לימים, התחלף המושל, והמושל החדש היה צורר יהודים ורע מעללים, ורבי דוד נהר עד מאוד שלא לתת לו כל תואנה להתאנות לו. פעם שלח רבי דוד המחאה לסוחר שבתוניס, והלה מאן לפרעה, באמרו: "אין לי עתה חוב לרבי מנחם". ההמחאה שבה בלא כיוס, והמושל קרא לרבי דוד ושפך עליו את זעמו. "אנו פועלים באמצעות חבירך ושותפך, בעקבות המלצתך", אמר לו, "ואתה אחראי וערב לו. איני יכול לעשות לו מאומה, משום שהוא נתין צרפתי (נתיני חוץ היו נתונים למרות שגריריהם בלבד), לפיכך אני רואה אותך אחראי לפירעון ההמחאה". קבע לו זמן והוסיף: "אם לא תיפרע ההמחאה עד אותו יום, אעשה בך שפטים".

פנה רבי דוד לרבי מנחם, והוא נרעש לשמע הדברים. לפי חשבונו, היה לו כסף בחשבונו אצל שותפו, והיה עליו לפרוע את ההמחאה. הבטיח לרבי דוד, שהוא נוסע מיד לתוניס להסדיר את הענין. קם ונסע ושבע הרפתקאות – פעמים התנפלו עליהם שודדים, ופעמים ניצלו מהם. הוא הגיע לתוניס ונועד עם שותפו והוכיח לו שנשאר כסף בחשבונו והלה פרע את ההמחאה.

שמח רבי מנחם והחליט להישאר בתוניס ליום הכיפורים הקרב ובא. בערב היום הקדוש פגש ביהודי מג'רבא. שאלו: "מה נשמע בעירנו, ומה שלום רבי דוד?" נאנח הלה בעצב. שאלו: "מה לך נאנח?" אמר: "המושל מתאנה לרבי דוד, ודרש ממנו להגיש מאזן מפורט, חשבון על כל הוצאה מיום כניסתו לעבודה. רבי דוד הכין את החשבון המבוקש, והמושל מעליל עלילות, שחסרים כספים ונעלמות הכנסות, ותובע הוא מרבי דוד הון עתק. כל בקשותיו למסור את הספרים לביקורת, נדחו. המושל אמר לו, שאם בתוך שבוע ימים לא ימציא לו את הסכום שבו נקב, ישליכו לבית הכלא ויענה אותו ענויים קשים ומרים!"

"ומה עושה רבי דוד?" שאל רבי מנחם חורי. "וכי

הוא השקיע בהן את עצמו כליל באהלה של תורה, וקיים בגופו ממש את הנאמר (אבות פ"ו מ"ד): "כך היא דרכה של תורה: פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן, ובתורה אתה עמל". ונתקיים בו "אשריך בעולם הזה".

שנתיים אלו שעשה ביפו חשובות היו בעיניו מאוד. יעיד על כך הסיפור הבא: מעשה שפעם הצטדק לפניו אברך על מיעוט ידיעותיו בתורה, ואמר כי בסך הכל למד עשר שנים בלבד. חיך רבי צבי פסח ואמר לו: "אף אני למעשה למדתי כראוי רק באותן שנתיים ימים ביפן...".

הגאון הגדול רבה של ירושלים הרב צבי פסח פרנק זצ"ל

יקירי יפו ראו כבוד לעצמם בזה שאברך גאון ושקדן זה קבע משכנו ביניהם. הם העמידו לרשותו חדר למגורים וכלכלוהו בעין יפה. נשים צדקניות היו מביאות לו את ארוחותיו לבית המדרש, כדי שלא יצטרך לעזוב את כותליו. קולו הנעים הדהד יומם ולילה בהיכל בית ה', שם עג לו עוגה בד' אמות של הלכה, ולא מש מבית המדרש. שנים אחר כך סיפר להגאון רבי שמואל ברוך ורנר, ראב"ד תל אביב, כי בתקופת שהותו ביפו למד שלושים פעמים הלכות טריפות.

בדד ישב שם ועסק בתורה, ללא חבר וללא רב. לימים כתב: "שקידת התורה היא האושר האמיתי, וכמעט שלמות כל התחברות, כי השקידה והחזרה על הלימוד בלי הרף הוא במקום חבר ובמקום רב". בתקופה זאת השתלם רבינו בחלקים יורה דעה וחושן משפט של השולחן ערוך. מעידים על כך חידושיו שכתב באותו פרק. כך נראה גם מרשימת הספרים שנטל עמו: לב אריה, מחנה אפרים, ראש יוסף, תורת חטאת. אף ספרי מוסר ומידות נטל עמו: אבן שלמה, חשבון הנפש, חיי עולם, יד הקטנה, חובות הלבבות, מסלת ישרים, נפש החיים וספר המידות. היו אלו שנות התעלות גדולה עבורו.

ומידותיה התרומיות של זוגתו הצדקנית גיטא מלכה, את אהבתה העזה לתורה, ואת נכונותה להקריב את כל כולה למען יוכל להגות בתורה כחפצו האדיר. כאחת מבנות המשפחה המפוארת והמיוחסת, משפחת שפירא, צאצאיו של הגאון הקדוש רבי לייבל'ה קובנער זצ"ל, למדה להכיר ולהוקיר תורה ולומדיה. אך בכל זאת לא היין לבוא ולהציע לה להישאר לבד עם ארבעת עוללים ויונקים, ועם סבא וסבתא זקנים וחלשים, בלי אמצעי קיום מספיקים. הוא לא דיבר עמה בענין זה, ובלבו פנימה חשב שזה בבחינת "שיר מזמור לעתיד לבוא", ושכעת אין אפשרות להגשמת משאת נפשו.

פעם הבחינה בו רעייתו שהוא עצוב קימעה. מלבו נפלטה אנחה קלה. היא שאלה אותו בחרדה: "מה לך, על מה אתה נאנח"? הוא סיפר לה על המחשבה שעברה במוחו לנסוע ללמוד תורה ביפו, דבר שיעזור לו מאוד, אלא שזה נראה לו בלתי מציאותי. להפתעתו המוחלטת ענתה לו רעייתו הצדקנית: "אם אתה חושב שבדרך זאת תוכל ללמוד ולהתעלות יותר, אני מוכנה ומזומנה לשאת על שכמי את עול הבית, ולאפשר לך לנסוע כרצונך הטוב".

הוא שמע את הדברים, אך לא האמין למשמע אוזניו: האמנם? האם אכן אשתו מוכנה בלב שלם וברצון מוחלט להישאר לבדה בבית למשך זמן ממושך, כדי לאפשר לו ללמוד תורה? והאם רשאי הוא לעשות כן? אך היא לא הרפתה ממנו. המריצה אותו אשתו הצדקנית השכם והערב להגשים את מחשבתו הטובה, לנדוד למקום שקט כדי להגות בתורה בלי הפרעה ולעלות במעלותיה ובקנייניה. הם הלכו יחד ליטול עצה מהסבא קדישא הגאון רבי חיים יעקב שפירא זצ"ל ראב"ד ירושלים, והוא נתן את ברכתו, והתחייב גם לעזור להם בסכום חודשי זעיר כדי להקל מעליהם את עול הפרנסה.

למחרת הוא קם ונסע ליפו. יפו של אותם ימים לא הייתה מקום תורה, אבל היו בה בעלי בתים יקרים, אוהבי תורה ויראי ה' ששאפו לייסד בעירם מקום תורה שיפיץ את אורו בכל מושבות הישוב החדש.

בשורה משמחת ומרנינה

הספר שמובטח שבסייעתא דשמיא
ביא ברכה ושמירה לכל בית בישראל

**לקראת הימים הבאים
עלינו לטובה, חובה וזכות
להביא לכל בית בישראל**

**את הספר
"ירים משה"**

**על התורה, על פרקי אבות ועל
המועדים של הגה"צ המשפיע**

רבי משה וובר זי"ע

אשר בו שזורים סיפורים מדהימים
ומרתקים בליווי תמונות מרהיבות עין

**ניתן בעז"ה לרכוש את הספר
בחנויות הספרים המוכרות
וגם בטל. 058-5828284**

נחת רוח שלא הייתה כמותה המשך מעמוד ראשון

למקום לקראת השנה החדשה בכדי ש-ה' ית' יחתום אותנו בספר החיים ויביא עלינו שנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה.

חתימה טובה לכל בית ישראל.

138 וובר ארליך

כפי שהסב לו יהודי פשוט זה בדיבוריו אלה. פותחים אנו בסעיף דשמיא שנה חדשה. בואו איפוא נגנוז את האירועים "הקשים" שעברו עלינו בשנה החולפת ונקבל החלטות טובות בנוגע לקיום המצוות של בין אדם לחברו ואדם

הודעה חשובה

המעוניינים להגיע לקבלת הקהל של הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זי"ע, בכדי להיוועץ בענייני מציאת הזיווג, שלום בית, חינוך ילדים ופרנסה על פי תאריך לידתם ושמותיהם,

יתקשרו לטל. 02-5828284

תיקון החיד"א להצלחה, רפואה, פרנסה ומציאת הזיווג - טל' 02-5828284

עלון זה יוצא לאור לזכרו של נסים בן נוריה נסים ז"ל - נלב"ע כ"ח באדר תשע"ח

